ROK VII

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 23

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 GRUDNIA 1932 ROKU

NOWE CŁA NA TŁUSZCZE

Dn. 29 listopada r. b. weszły w życie nowe stawki celne w zakresie artykułów tłuszczowych, całkowicie zmieniające dotychczasową politykę celną w stosunku do przemysłu tłuszczowego. Nowe cła — w zestawieniu z dotychczas obowiązującemi — przedstawiają się jak następuje:

Nomenklatura i stawki celne w złotych od 100 kg.

Poz.	Dotychczasowa		Nowa	
51 p. 2a.	Wszelkie tłuszcze zestalone o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych:			
	2% i wyżej oraz ich kwasy (tylko w stanie skażonym)	1,50	I. 2,5% i wyżej o punkcie krzepnięcia 38°C i wyżej oraz ich kwasy	1,50
	2% i wyżej oraz ich kwasy za pozw. Min. Skarbu do rafinowania (wg. wykazu rafineryj)	50.—	II. 2,5% i wyżej o punkcie krzepnięcia poniżej 38°C	50.—
51 p. 2b.	Wszelkie tłuszcze zestalone o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych:			
	poniżej 2%	100.—	poniżej 2,5%	100.—
62 p. 5h.	Nasiona soyowe	b. c.	Nasiona soyowe	2.—
	Nasiona sezamowe	b. c.	i) Nasiona sezamowe	20.—
			za pozw. Min. Skarbu	b. c.
117 p. 7.	Oleje roślinne stałe przy 15°C, oprócz osobno wymienionych, o zawartości wolnych kwasów tłuszczowych:			
	a) 2% i wyżej:			
	II. nieskażone	25.—	a) 2,5% i wyżej	25.—
	I. skażone	10.—	2,5% i wyżej do celów przemysłowych za pozw. Min. Sk.	10.—
	b) poniżej 2%	100.—	b) poniżej 2,5%	100.—
117 p. 8.	Oleje roślinne ciekłe przy 15°C, oprócz osobno wymienionych:			
			a) olej sezamowy	200.—
			za pozw. Min. Skarbu	30.—
			b) inne:	
	a) skażone	15.—	I. skażone	15.—
	b) nieskażone	100.—	II. nieskażone	100.—
	Uw. Oleje nieskażone o zawartości 2% i wyżej wolnych kwasów tłuszczowych do rafinowania (wg. wykazu rafineryj) za pozw. Min. Skarbu	15.—	Uw. Oleje nieskażone o zawartości 2,5% i wyżej wolnych kwasów tłuszczowych do rafinowania za pozw. Min. Skarbu	30.—

Powyższe ukształtowanie nomenklatury i stawek celnych zmienia całkowicie dotychczasową konstrukcję polskiego przemysłu tłuszczowego. Z punktu widzenia przemysłu mydlarskiego—posunięcia te są raczej korzystne. Aczkolwiek bowiem podwyższają zawartość wolnych kwasów w tłuszczach technicznych (o niskiej stawce celnej) z 2% do 2,5% — to jednak znoszą obowiązek skażania w stosunku do tłuszczów utwardzonych o punkcie krzepnięcia 38°C i wyżej, oraz w stosunku do olejów roślinnych stałych przy 15°C. Natomiast Rozporządzenie równocześnie z tem niewątpliwem ułatwieniem wprowadza dla przemysłu mydlarskiego nowe utrudnienie. Mianowicie — przepis o uzyskiwaniu zezwoleń Min. Skarbu na sprowadzanie za niższą stawką celną stałych olejów roślinnych powoduje podwójną reglamentację tych olejów:

1) reglamentację przywozową, z przymusem uzyskiwania zezwoleń na przywóz od Ministerstwa Przemysłu i Handlu (istniejącą dotychczas),

2) reglamentację celną, z potrzebą uzyskiwania zezwoleń na ulgową stawkę celną od Ministerstwa Skarbu (wprowadzoną obecnie).

Jest to dla fabryk mydła, zwłaszcza mniejszych, skomplikowane utrudnienie proceduralne, tem dotkliwsze, że pociąga za sobą konieczność indywidualnego uzyskiwania zezwoleń na zastosowanie niższej stawki celnej (Rozporządzenie wyraźnie mówi o sprowadzaniu do celów przemysłowych — co należy każdorazowo udowodnić), gdy zezwolenie na przywóz może być też uzyskiwane zbiorowo (przez przedsiębiorstwa handlowe).

Szczególnie brzemienne w niepokojące następstwa są jednak te stawki celne, w których zainteresowany jest bezpośrednio przemysł fabrycznych tłuszczów i olejów jadalnych. Przedewszystkiem więc zwrócić należy uwagę na wprowadzenie 2-złotowej stawki celnej od 100 kg nasion soyowych; posunięcie to czyni problematyczną produkcję oleju soyowego w kraju, zwłaszcza że pozostawiono bezcłowy przywóz śrutu soyowego. Wydajność oleju z nasion soyowych wynosi zaledwie 15%, reszta pozostaje na śrut, który jednak może być w dalszym ciągu sprowadzany z zagranicy bez cła. Utrudniając w ten sposób powstanie u nas ekstrakcji nasion soyowych i produkcji

oleju soyowego — podwyższono równocześnie stawkę celną ze zł. 15 do zł. 30 na surowy olej soyowy, sprowadzany do dalszej rafinacji. Oba te posunięcia mogą w ostatecznym wyniku dać efekt dość nieoczekiwany. Dotychczas bowiem — przy tanim oleju soyowym — można go było mieszać z wytwarzanym w kraju z krajowego rzepaku stosunkowo drogim olejem rzepakowym, otrzymując olej mieszany o przeciętnej niezbyt wysokiej cenie, stanowiącej średnią ceny olejów: soyowego i rzepakowego. Przy niewątpliwej zwyżce cen oleju soyowego — w konsekwencji nowych stawek celnych—zarysowują się dwie możliwości:

1) albo zwyżka cen ciekłych olejów jadalnych, cieszących się dużym popytem — co nie jest zgodne z powszechną tendencją niepodwyższania cen, zwłaszcza produktów pierwszej potrzeby dla najuboższych warstw ludności,

2) albo — przy utrzymaniu dotychczasowej ceny ciekłych olejów jadalnych — obniżenie cen na produkowany w Polsce rzepak, co nie jest zgodne z powszechną tendencją nieobniżania cen na produkty rolne.

Niepokojący jest też obowiązek uzyskiwania zezwoleń na bezcłowy przywóz nasion sezamowych, lub też niskocelny przywóz oleju sezamowego. Należy domniemywać, że intencją prawodawcy była reglamentacja przywozu i produkcji oleju sezamowego, pod kątem widzenia stosowania go do margaryny, i uregulowanie w ten sposób wysokości produkcji margaryny (istnieje ustawowy obowiązek dodawania do margaryny oleju sezamowego). Jednak olej ten używany jest również do fabrykacji konserw rybnych, zaś przy obecnej jego taniości — do wielu celów przemysłowych, np. do fabrykacji mydła. Wobec tego zezwolenia na bezcłowy przywóz nasion sezamowych powinny być udzielane jaknajbardziej liberalnie i spotykać się z życzliwem stanowiskiem władz.

Na uwagę zasługuje wreszcie zniesienie listy rafineryj, upoważnionych do sprowadzania olejów nieskażonych, celem ich dalszej rafinacji. Obecnie każda rafinerja może uzyskać odpowiednie zezwolenie.

Jeżeli chodzi o ogólną ocenę nowych zarządzeń w sprawie stawek celnych na importowane z zagranicy tłuszcze, to stwierdzić należy, że posunięcia te nie uwzględniają sygnalizowanego przez nas w swoim czasie porozumienia przemysłowo-rolniczego w zakresie tłuszczów, tudzież utrudniają w bardzo znacznym stopniu — jeżeli nie uniemożliwiają całkowicie—działalność przemysłu fabrycznych tłuszczów jadalnych w naszym kraju.

POŚWIĘCENIE POLSKO-BELGIJSKICH ZAKŁADÓW CHEMICZNYCH W TORUNIU

W dn. 17 listopada r. b. odbyła się w Toruniu uroczystość poświęcenia Polsko-Belgijskich Zakładów Chemicznych, uruchomionych przed paru tygodniami. Inicjatywa stworzenia w Polsce przedsiębiorstwa chemicznego została podjęta jeszcze w r. 1929 przez ugrupowanie belgijskie, poprzednio zresztą zainteresowane w niektórych dziedzinach polskiego życia gospodarczego.

Do wyboru Torunia jako miejsca budowy fabryki skłoniły organizatorów doskonałe warunki terenowe i komunikacyjne: zakłady powstały w najbliższem sąsiedztwie Wisły, ponadto zaś rozporządzają własną bocznicą kolejową. Z szeroko zakreślonego programu wytwórczości tymczasem zrealizowano fabrykację kwasu siarkowego i superfosfatu. Kwas siarkowy produkowany jest metodą kontaktową (z użyciem związków wanadu, jako czynnika katalizacyjnego). Zdolność wytwórcza wynosi dziennie 30 do 50 tonn kwasu 100%-owego. Istnieje możność wytwarzania oleum, nawet najwyższych stężeń.

Produkcja superfosfatu odbywa się również według bardzo nowoczesnych metod, zaś cała fabryka jest wzorem opartego na długoletnich doświadczeniach zakładu przemysłowego. Charakterystyczna jest zarówno mechanizacja urządzeń, jak celowe rozplanowanie wszystkich budynków.

W uroczystości otwarcia wzięli udział przedstawiciele władz: p. Marjan Kandel, Dyrektor Departamentu Przemysłowego Min. Przemysłu i Handlu, oraz p. Płk. Orzechowski i p. Inż. Sommer, jako delegaci M. S. Wojsk.; pozatem uczestniczyli reprezentanci władz miejscowych z p. Kirtiklisem, Wojewodą Pomorskim, na czele.

Związek Przemysłu Chemicznego był reprezentowany przez swego Prezesa oraz Dyrektora. Prezes, p. Dr. Landau, przemawiając w imieniu Związku i składając nowemu przedsiębiorstwu życzenia rozwoju, podkreślił doniosłość konsolidacji przemysłu i pożytek tworzenia zrzeszeń, koordynujących handlową działalność fabryk.

Na tle ogólnej depresji gospodarczej — uruchomienie nowej placówki przemysłowej niewątpliwie posiada dodatnie znaczenie, jako przebłysk optymistycznej orjentacji i zapowiedź lepszej konjunktury.

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

W okresie od dn. 15 do 30 listopada r. b. Związek Przemysłu Chemicznego zajmował się w szczególności następującemi zagadnieniami:

W sprawach traktatowych:

zbadał listę żądań ustrjackich w zakresie obniżenia stawek polskiej taryfy celnej na artykuły chemiczne i sformułował opinję w tej sprawie,

złożył w Min. Przemysłu i Handlu postulaty eksportowe przemysłu chemicznego, w związku z rewizją traktatu handlowego z Italją.

W sprawach celnych:

przedstawił Min. Skarbu i Min. Przemysłu i Handlu wnioski w sprawie taryfikacji szeregu towarów chemicznych w nowej taryfie celnej.

W sprawach celnych i traktatowych:

przeprowadził narady z przedstawicielami firm: Centralnego Biura Sprzedaży Obuwia Gumowego, Sp. Akc. „Strem", Sp. Akc. „Rędziny", Sp. Akc. „J. Franaszek", Sp. Akc. „Cerata", Państw. Wytwórni Prochu w Zagożdżonie, Sp. Akc. „Przemysł Chemiczny — Boruta", Sp. Akc. „Wola Krzysztoporska", Sp. Akc. „Zakłady Chemiczne w Winnicy".

W sprawach eksportowych:

zbadał możliwości rozszerzenia eksportu wyrobów chemicznych do Jugosławji na zasadzie umów kompensacyjnych,

zbadał możliwości rozszerzenia dostaw do Bułgarji i Egiptu,

spowodował złożenie szeregu ofert na wywóz do Palestyny i U. S. A.,

wystąpił o zawarcie tranzakcyj kompensacyjnych z Brazylją.

W sprawach kolejowych:

badał sprawę taryfy konkurencyjnej przez porty polskie dla kauczuku i obuwia gumowego,

wystąpił w sprawie obniżenia kosztów przewozu pozostałości kotłowych po destylacji smoły węglowej i olejów,

wystąpił o obniżenie kosztów przewozu superfosfatu, kw. siarkowego i fosforytów,

wystąpił w sprawie zreformowania taryf w zakresie produktów przemysłu olejarskiego,

wystąpił w sprawie taryfy eksportowej dla chloru,

wystąpił o rozszerzenie brzmienia taryfy wyjściowej dla związków azotowych,

wystąpił o obniżenie kosztów przewozu smoły węglowej przy wywozie,

wystąpił o sprolongowanie szeregu taryf wyjątkowych, znajdujących się w aneksie do części II K. T., wygasających z dn. 31/XII 1932,

wydał opinję w sprawie zreformowania taryf wyjściowych dla sody,

wystąpił w sprawie obniżenia kosztów przewozu węgla drzewnego.

W sprawach nowych działów produkcji:

zainicjował zbadanie możliwości podjęcia w Polsce fabrykacji bieli satynowej,

udzielił kilku firmom porad w zakresie uruchomienia nowych działów produkcji chemicznej.

W sprawach handlu wewnętrznego:

zbadał zaopatrzenie rynku w octan wapnia produkcji krajowej i stwierdził całkowite nasycenie nim rynku wewnętrznego.

W sprawach ogólnych:

przedstawił kandydatów na ławników i zastępców w Sądach Pracy i w Sądzie Okręgowym w Warszawie.

KRONIKA

Dn. 22 listopada r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Nawozowej Związku Przemysłu Chemicznego. Wobec ustąpienia p. Inż. Platowskiego ze Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych i złożenia tem samem przez niego mandatu przewodniczącego Sekcji Nawozowej — na stanowisko to powołano jednogłośnie p. Inż. Czesława Benedeka.

Dn. 23 listopada r. b. odbyło się pierwsze posiedzenie podkomisji normalizacji mydła Komisji Technologji Chemicznej P. K. N. Zebrani szczegółowo przedyskutowali i przyjęli w zasadzie część projektu, dotyczącą właściwości mydła twardego rdzeniowego. Uzgodnienie nie nastąpiło tylko co do zawartości tłuszczów w mydle, przyczem zarysowały się 2 opinje; ostateczne zdecydowanie sprawy, czy zawartość tłuszczu należy określić na 60%, czy na 63% — pozostawiono Komisji Technologji Chemicznej. Metody badania mydła mają być ponownie przepracowane, zaś wynik tych prac będzie przedmiotem obrad następnego zebrania.

Dn. 28 listopada r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Eksportowej Związku Przemysłu Chemicznego, poświęcone sprawom rokowań o traktat handlowy z Austrją i Włochami. Jednocześnie omawiane były sprawy kompensacyjne, w związku z możliwościami zawarcia tranzakcyj z Jugosławją, Bułgarją i Węgrami. Z uwagi na wielkie zainteresowanie tranzakcjami kompensacyjnemi, postanowiono nawiązać bliższy kontakt z Towarzystwem Handlu Kompensacyjnego.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 100 z dnia 15 listopada r. b. ukazało się pod poz. 849 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa z dn. 28 października 1932 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Omówienie tego rozporządzenia podajemy w artykule wstępnym.

W Dz. Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 61 ogłoszone zostały następujące zmiany taryfy kolejowej: Przy obliczaniu przewoźnego za przesyłki węgla drzewnego stosowana będzie kl. c wagonowa, przytem obliczenie odbywać się będzie za wagę rzeczywistą, najmniej za 10.000 kg. Rozporządzenie to wprowadza istotną zmianę, gdyż w 15-tonnowym wagonie mieści się zaledwie 7 — 8 tonn węgla drzewnego, obliczenie natomiast dokonywane było za 15 tonn.

W załączniku III skreślono naftalin oczyszczony, destylowany, sublimowany i t. d., zniesiono więc obowiązek dopłacania 10%-owego dodatku przewoźnego za przewóz w wagonach krytych.

Taryfę wyjątkową B. 8 rozszerzono na nasiona soyi w stanie naturalnym, przewóz więc tego surowca do fabryk tłuszczowych odbywać się będzie obecnie na zasadach ulgowych. Jednocześnie włączono do tar. PB3 nasiona kopry i palmowe.

Obniżono taryfę wyjątkową E.6 dla olejów impregnacyjnych, przyczem ładunki idące przez granice suche opłacać będą kl. 13, natomiast ładunki idące przez porty polskie — kl. 14.

Taryfa wyjątkowa F.1 dla soli przemysłowej rozszerzono na stację Szczygłowice.

W Monitorze Polskim Nr 272 z dn. 26 listopada r. b. ukazał się pod poz. 317 okólnik Min. Skarbu z dn. 20 października 1932 w sprawie odprawy celnej specyfików farmaceutycznych.

Okólnik ten zwraca szczególną uwagę na to, że niedozwolone do obrotu w kraju specyfiki farmaceutyczne, sprowadzane w niewielkich ilościach przez apteki, mogą być wypuszczane przez Urzędy Celne dopiero po uzyskaniu specjalnych zezwoleń Min. Skarbu.

ECHA

* Z okazji święta listopadowego zostali odznaczeni następujący działacze na polu przemysłu chemicznego: Złotym Krzyżem Zasługi — Rudolf Dobrzański, dyrektor fabryki „Iskra i Karmański" w Krakowie i Franciszek Karpiński, obaj za zasługi na polu pracy społecznej; inż. Włodzimierz Bobrownicki, inż. Jan Brochocki, inż. Juljusz Broy, inż. Józef Kaczorowski, inż. Bronisław Kobyliński, inż. Hugo Trzebicky, inż. Walter Unger, wszyscy za zasługi około rozwoju Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Chorzowie. Ponadto, za te same zasługi został przyznany Srebrny i Bronzowy Krzyż Zasługi kilku urzędnikom, majstrom i robotnikom z Chorzowa.

Wszystkim odznaczonym składamy najlepsze powinszowania.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	450	zł.
Alkohol metylowy techniczny 90%	170	„
„ „ czysty 99%	300	„
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1,80	„
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1,48	„
* „ granulowany za 1 kg % N_2	1,63	„
Azotan amonu	100	„
Azotyn sodowy	120	„
Benzol handlowy 90%	80	„
„ czysty	92	„
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13,50	„
* Boraks	110—125	„
Chlorek cynku 50° Bé	40	„
Chlorek wapna bielący	36	„
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22	„
Chloroform czysty	800	„
„ „pro narcosi“	1,800	„
Eter siarkowy	390	„
* Fenol czysty	265	„
Formalina 40%	270	„
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	275	„
* „ techniczna 85/88%	175	„
* Karbid granulowany	75	„
Karbolineum	29,75	„
Klej kostny	205	„
Klej skórny	260	„
Krezol	128	„
* Kwas azotowy 36° Bé w przel. na 100% HNO_3	100	„
Kwas mrówkowy 85%	241	„
Kwas siarkowy 60° Bé	7,37	zł.
„ solny 19°/21° Bé	12,25	„
„ octowy techn. 30%	100	„
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15	„
„ rogowa 13/14% N_2	—	„
Naftalin surowy prasowany	28,00	„
„ czysty w łuskach	52,50	„
Octan sodu	120	„
„ ołowiu	215	„
Oleina zwierzęca destylat	210	„
„ „ saponifikat	200	„
Oleum 20%	19,24	„
Olej lniany	125	„
* Potaż kalcynowany 90/95%	120	„
* Potaż żrący topiony 88/92%	140	„
Pirydyna czysta dla celów analitycznych za 1 kg	9,75	„
Smoła preparowana	17,50	„
Saletra potasowa	130	„
Saletra sodowa podwójnie rafinowana	100	„
Siarczan amonu	28,40	„
* Siarczan miedzi	110—125	„
* Siarczek sodu 60/62%	60	„
Soda amonjakalna	25	„
„ kaustyczna	60	„
Sól glauberska krystaliczna	7,00	„
Stearyna	185	„
Superfosfat 16%	9,28—9,92	„
Toluol czysty	105	„
Żelatyna techn.	400	„

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Bednarska 2, tel. 659-99.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO“, Pabjanice, tel. Łódź 21-86.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Henryków pod Warszawą. Tel. II podm. Henryków 5. Biuro sprzedaży: H. Weiss i S-ka. Łódź, Piotrkowska 80, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“. Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO“, Pabjanice, tel. Łódź, 21-86.
„FR. KARPIŃSKI SPÓŁKA AKCYJNA“, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER“ Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM“, Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 760-80.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW“, Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 410-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI — Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11